

ชื่อโครงการ	โครงการเปิดบ้านศิลปินแห่งชาติ นายบุญเลิศ นางพินิจ	
ประเด็นยุทธศาสตร์ (เป้าหมายการให้บริการของหน่วยงาน)	๑. ส่งเสริมและสนับสนุนการเผยแพร่งานศิลปะและวัฒนธรรมของศิลปิน ๒. พัฒนาศักยภาพแหล่งเรียนรู้และเครือข่ายทางวัฒนธรรม	
เป้าประสงค์	๑. ประชาชนเห็นคุณค่าและให้การยกย่องในผลงานและภูมิปัญญาของศิลปิน ๒. แหล่งเรียนรู้และเครือข่ายทางวัฒนธรรมได้รับการพัฒนาศักยภาพ	
กลยุทธ์	๑. ประชาชนเห็นคุณค่าและให้การยกย่องในผลงานและภูมิปัญญาของศิลปิน ๒. แหล่งเรียนรู้และเครือข่ายทางวัฒนธรรมได้รับการพัฒนา	
ความสอดคล้อง	(ชี้แจงรายละเอียดในหลักการและเหตุผล) ☒ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ.๒๕๕๐ (หมวด ๕) ☒ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๙) ☒ นโยบายรัฐบาล ☒ แผนบริหารราชการแผ่นดิน ☒ นโยบายและแผนแม่บทวัฒนธรรมแห่งชาติ ☒ นโยบายและแผนปฏิบัติการราชการ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม ☐ มติคณะรัฐมนตรี..... ☐ บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ(MOU)..... ☐ อื่นๆ (ระบุ)	
หน่วยงานรับผิดชอบหลัก	กลุ่มบริหารกองทุนและระดมทุน กองกองทุนส่งเสริมงานวัฒนธรรม โทรศัพท์ ๐-๒๒๔๗-๐๐๒๘ ต่อ ๑๔๐๖ โทรสาร ๐-๒๒๔๘-๕๘๕๒	
ระยะเวลาดำเนินการ	☐ ๔ ปี พ.ศ.๒๕๕๕ - ๒๕๕๘ ☒ ๑ ปี / ปี ๒๕๕๕..	

๑. หลักการและเหตุผล

วัฒนธรรมเป็นทุนทางสังคมอย่างหนึ่งที่เป็นตัวยึดโยงคนในสังคมให้ตระหนักถึงรากเหง้าของตนเอง ทำให้คนไทยเกิดความหวงแหน ภูมิใจที่จะรักษา อนุรักษ์ พัฒนาและต่อยอดเพื่อประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน และประเทศ และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๑ ได้กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน เพื่อพัฒนาคุณภาพคนไทยทุกกลุ่มวัยให้มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีระเบียบวินัย มีจิตสำนึกวัฒนธรรมที่ดีงามและรู้คุณค่าความเป็นไทย มีโอกาสและสามารถเรียนรู้ตลอดชีวิต มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง และเป็นพลังทางสังคมในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ จากหลักการดังกล่าวข้างต้น กรมส่งเสริมวัฒนธรรม ในฐานะหน่วยงานซึ่งมีการกิจเกี่ยวกับการนำทุนวัฒนธรรมของประเทศมาสร้างคุณค่าทางสังคม จึงได้ดำเนินการเปิดบ้านศิลปินแห่งชาติขึ้น ด้วยเล็งเห็นว่าบ้านศิลปินแห่งชาติ คือ แหล่งสั่งสมองค์ความรู้ด้านศิลปวัฒนธรรมของชาติไทยที่สืบทอดผลงานของศิลปินแห่งชาติอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งจากสิ่งที่พบเห็นและการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับศิลปินแห่งชาติ บ้านศิลปินแห่งชาติจึงมีประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม ในหลายสถานะด้วยกัน ได้แก่ เป็นแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรม เป็นพื้นที่จัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมซึ่งสาธารณชนจะได้รับรู้ถึงภูมิปัญญาที่แสดงถึงอัจฉริยภาพด้านศิลปวัฒนธรรมของศิลปินแห่งชาติ และเป็นแรงผลักดันให้คนในชุมชนท้องถิ่นและสังคมไทยเห็นความสำคัญในศิลปวัฒนธรรมของตน ทั้งที่เป็นบุคคล วัตถุสิ่งของตลอดถึงสถานที่ที่สามารถก่อให้เกิดคุณค่าทางสังคมและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะเป็นผลให้คนไทยเกิดการหวงแหน ปกป้อง และสืบสานศิลปวัฒนธรรมของชาติและภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนต่อไป

ในปี พ.ศ. ๒๕๔๘ – ๒๕๕๔ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม ได้ดำเนินการเปิดบ้านศิลปินแห่งชาติไปแล้ว ๑๒ แห่ง ซึ่งพบว่าบ้านศิลปินแห่งชาติ แต่ละแห่งล้วนเป็นแหล่งสั่งสมองค์ความรู้ มีกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และพัฒนาสืบทอดมาอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

ปี ๒๕๔๘

๑. บ้านนายฉิ้น อรมุต ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (หนังตะลุง) จังหวัดสงขลา
๒. บ้านนายอินสนธิ วงศ์สาม ศิลปินแห่งชาติ สาขาทันตศิลป์ (ประติมากรรม) จังหวัดลำพูน

ปี ๒๕๔๙

๓. บ้านนางแสงดา บันสิทธิ์ ศิลปินแห่งชาติ สาขาทันตศิลป์ (การทอผ้า) จังหวัดเชียงใหม่
๔. บ้าน ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ กรุงเทพมหานคร
๕. บ้านนายมนตรี ตราโมท ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีไทย) จังหวัดนนทบุรี
๖. บ้านนายเปลื้อง ฉายรัศมี ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ดนตรีพื้นบ้านอีสานโปงลาง) จังหวัดกาฬสินธุ์

ปี ๒๕๕๐

๗. บ้านนายทวี รัชนิกร ศิลปินแห่งชาติ สาขาทันตศิลป์ (จิตรกรรม) จังหวัดนครราชสีมา
๘. บ้านนายประเทือง เอมเจริญ ศิลปินแห่งชาติ สาขาทันตศิลป์ (จิตรกรรม) จังหวัดกาญจนบุรี

ปี ๒๕๕๑

๙. บ้านนายจุลทัศน์ กิตีบุตร ศิลปินแห่งชาติ สาขาสถาปัตยกรรม (แบบร่วมสมัย)
จังหวัดเชียงใหม่

ปี ๒๕๕๓

๑๐. บ้านนางสุดจิตต์ อนันตกุล ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (คีตศิลป์) กรุงเทพมหานคร

ปี ๒๕๕๔

๑๑. บ้านนายถวัลย์ ดัชนี ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (จิตรกรรม) จังหวัดเชียงราย

๑๒. นายสุชาติ ทรัพย์สิน ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (การแสดงพื้นบ้าน)
จังหวัดนครศรีธรรมราช

ดังนั้น ในปีพุทธศักราช ๒๕๕๕ กรมส่งเสริมวัฒนธรรม พิจารณาเห็นควรเปิดบ้านศิลปินแห่งชาติ ๑ แห่ง คือ บ้านนายบุญเลิศ นางพินิจ ศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (ลิเก) ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๓๙ ผู้ที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นผู้อนุรักษ์การแสดงลิเกทรงเครื่องแบบโบราณ ทั้งการรำ การร้อง และการแต่งกาย ไว้อย่างครบถ้วน สืบทอดจากนายหอมหวล นาคศิริ บรมครูด้านลิเก อีกทั้ง ยังมีความสามารถในการประพันธ์บทลิเกทั้งด้านร้อยแก้ว ร้อยกรอง ซึ่งต้องอาศัยความรู้ความชำนาญอย่างสูง ในการริเริ่มสร้างสรรค์จินตนาการ สร้างเรื่องต่าง ๆ ทั้งคำร้อง บทเจรจา และการบรรจเพลงให้เหมาะสมกับเรื่องที่แสดง มีผลงานออกเผยแพร่มากมายจนมีชื่อเสียง เลื่องลือไปทั่วทุกภาค ทุกจังหวัด ทั้งในประเทศและต่างประเทศ เป็นที่ยอมรับในวงการลิเกทั่วไป นับว่า นายบุญเลิศ นางพินิจ เป็นศิลปินลิเกที่มีความรอบรู้ทั้งการขับร้องเพลงไทย การบรรเลงดนตรีไทยและด้านนาฏศิลป์ไทย ซึ่งเป็นคุณสมบัติของศิลปินที่มีความสามารถผู้หนึ่ง และยังสามารถถ่ายทอดวิชาความรู้ความสามารถมากมายให้แก่ศิษย์ โดยนายบุญเลิศได้ใช้บ้านของตนเองเป็นที่สอนและฝึกซ้อมการแสดง กระทั่งศิษย์สามารถประกอบอาชีพด้านการแสดงลิเกได้ ซึ่งนับเป็นบ้านหลังที่ ๑๓ ของโครงการเปิดบ้านศิลปินแห่งชาติที่กรมส่งเสริมวัฒนธรรมได้จัดขึ้น

๒.วัตถุประสงค์

๒.๑ เพื่อเผยแพร่ผลงานและภูมิปัญญาของศิลปินแห่งชาติให้เป็นที่ประจักษ์ต่อสังคมเพื่อรับรู้ถึงคุณค่า

๒.๒ เพื่อพัฒนาบ้านศิลปินแห่งชาติให้เป็นแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมของชุมชนและสังคม

๒.๓ จัดทำป้ายและนิทรรศการเปิดบ้านศิลปินแห่งชาติ มอบให้แก่ศิลปินแห่งชาติเพื่อ เผยแพร่ผลงานและบ้านของศิลปินแห่งชาติให้เป็นที่รู้จักต่อสาธารณชนอย่างกว้างขวางมากขึ้น

๓. ระยะเวลาดำเนินงาน

เดือนสิงหาคม ๒๕๕๕ บ้านนายบุญเลิศ นางพินิจ กรุงเทพมหานคร

๔. ตัวชี้วัดและเป้าหมาย

ตัวชี้วัด	หน่วยนับ	ถึงปี ๒๕๕๑	เป้าหมาย				ต่อเนื่อง	รวมทั้งสิ้น (บาท)
			ปี ๒๕๕๕	ปี ๒๕๕๖	ปี ๒๕๕๗	ปี ๒๕๕๘		
๔.๑ ปริมาณงาน								
แผน	กิจกรรม		๑					๑
ผล	กิจกรรม		๑					๑
๔.๒ งบประมาณ	(บาท)							
แผน	บาท							
ผล	บาท							

๕. ขั้นตอนการดำเนินงานและงบประมาณ

ที่	กิจกรรมหลัก	หน่วย นับ	เป้าหมายของแต่ละกิจกรรม				งบประมาณของแต่ละกิจกรรม (:ล้านบาท)			
			รวม ๓ ปี	๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗	รวม ๓ ปี	๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗
๑	ติดต่อประสานงาน ผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัด กิจกรรมโครงการฯ	ครั้ง	๑	๑						
๒	จัดประชุมผู้เกี่ยวข้องใน โครงการฯ	ครั้ง	๑	๑						
๓	จัดกิจกรรมเปิดบ้านศิลปิน แห่งชาติ	ครั้ง	๑	๑						
๔	ประเมินผลการจัดกิจกรรม และสำรวจทัศนคติของ ผู้เข้าร่วมงาน	ครั้ง	๑	๑						
๕	จัดทำเว็บไซต์บ้านศิลปิน แห่งชาติ	ครั้ง	๑	๑						
๖	จัดทำรายงานผลการจัด กิจกรรม	ครั้ง	๑	๑						

หมายเหตุ : ขอถัวจ่ายระหว่างรายการทุกรายการ

๖. ผลสัมฤทธิ์

ผลผลิต :

- ๑) ผลงานและภูมิปัญญาของศิลปินแห่งชาติ ๑ ท่าน ได้รับการเผยแพร่สู่สาธารณชน
- ๒) บ้านศิลปินแห่งชาติได้รับการพัฒนาให้เป็นแหล่งเรียนรู้ทางศิลปวัฒนธรรม เพิ่มขึ้น ๑ แห่ง

ผลลัพธ์ :

๑) สังคมเห็นคุณค่าและให้การยกย่องในผลงานและภูมิปัญญาของศิลปินแห่งชาติคนไทย
เกิดความภาคภูมิใจในความเป็นไทย

๒) ได้ขยายเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมเพื่อต่อยอดองค์ความรู้ ภูมิปัญญาด้านวัฒนธรรม
อย่างต่อเนื่อง

๓) บ้านศิลปินแห่งชาติ อันเป็นแหล่งเรียนรู้ทางวัฒนธรรมเป็นที่รู้จักต่อสาธารณชนอย่างกว้างขวาง
มากขึ้น ทำให้เกิดคุณค่าทางสังคมและมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจซึ่งจะเป็นผลให้คนไทยเกิดการหวงแหนปกป้องและ
สืบสานศิลปวัฒนธรรมของชาติ และภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนต่อไป

๗. ตัวชี้วัด

ที่	ปัจจัยหลักแห่งความสำเร็จ	ตัวชี้วัดผล การดำเนินงานหลัก	เป้าหมาย ที่คาดว่าจะได้รับ
๑	ความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมงาน เปิดบ้านศิลปินแห่งชาติ	ร้อยละความพึงพอใจของ ผู้เข้าร่วมงาน เปิดบ้านศิลปิน แห่งชาติ	❖ ผู้เข้าร่วมงาน เปิดบ้านศิลปินแห่งชาติ ร้อยละ ๘๐ มีความพึงพอใจ
๒.	เว็บไซต์บ้านศิลปินแห่งชาติ ที่ดำเนินการเปิดบ้านใน ปี ๒๕๕๕ ผ่านทางเว็บไซต์	ได้เผยแพร่ข้อมูลบ้านศิลปิน แห่งชาติ ที่ดำเนินการเปิดบ้าน ในปี ๒๕๕๕ ผ่านทางเว็บไซต์	❖ มีผู้เข้าชมและสืบหาข้อมูลบ้านศิลปินแห่งชาติ ที่ดำเนินการเปิดบ้านในปี ๒๕๕๕ ผ่านทาง เว็บไซต์

๘. การประเมินผล

ที่	ดัชนีชี้วัดความสำเร็จ	วิธีวัดและประเมินผล	เครื่องมือที่ใช้ประเมินผล
๑.	ร้อยละความพึงพอใจของผู้ร่วมงาน เปิดบ้านศิลปินแห่งชาติ	จัดทำแบบสอบถาม	แบบแสดงความคิดเห็น ความพึงพอใจ
๒.	จำนวนผู้เข้าร่วมงาน เปิดบ้านศิลปินแห่งชาติ ครบตามเป้าหมาย	การลงทะเบียน ของผู้เข้าร่วมงาน	ใบลงทะเบียน
๓.	เว็บไซต์บ้านศิลปินแห่งชาติ ที่ดำเนินการเปิด บ้านในปี ๒๕๕๕ ผ่านทางเว็บไซต์	เผยแพร่ข้อมูลบ้านศิลปิน แห่งชาติที่ดำเนินการ เปิดบ้านในปี ๒๕๕๕ ผ่านทางเว็บไซต์	เว็บไซต์บ้านศิลปินแห่งชาติ ที่ดำเนินการเปิดบ้านในปี ๒๕๕๕